

Naujienų Antroji Dalis

NR. 473

CHICAGOS LIETUVIŲ LITERATŪROS DRAUGIJOS LEIDINYS

XV METAI

Dienų Skeveldros

Mielasis Juozai, geidauji mano gyvenimo aprašų (ir: paruošų!). Man, provincijalui, nedera ginčytis su žmonėmis iš centro (Chicago) ir tenka eiti "koegzistencijos" keliu. Taigi,

visa, kas buvo, šitaip buvo: Gimiau G-a-r-š-v-i-n-ė-s kaimė. Kur tai?! Vai, paimk, Gerb. Skaitytojau, J. Kapočiaus išleistą J. Andriaus "Lietuvos žemėlapi": tyvuliuoja kaip paverti Dysnų ir Dysnykščio ežerai. Prof. St. Kolupaila pažįsta tai kaip ant delno: Dysnos upė, kur į Dauguvą įteka. Dūda, Švoginė, Ažventa. Kur suksi, į šventąją laivelį įsiuogsi. Žinojo tai Bizantijos, Pskovo, Naugardo ir kt. pirkliai. Žinojo ir kalavijuočiai bei kitoks ginkluotas negandas ir purvas visokeriopas. Nuo amžių rūgso senovės kapinynai (kone nuo pat Vidžių, paežerėmis, ten Tauragnų linkui). Mano pirmieji žaisliukai buvo tai Apkartų ir kt. piliakalnių bei kapinynų "rakandai": akmeniniai kirvukai, žalvariniai papuošalai ir kt.

Bet grįškime į Garšvinės kaimą, ir kurgi jis toks? Valsčius? Kai gimiau (1909. 7. 19., o ne kaip metrikoj 7:24., mat, kūmas, visoj apylinkėj žmogus pagirtas, kažkodėl tądien buvo a. a. girtas) tai buvo (Naujojo) Daugėliško, o po to: Seniškio "bezirko" (I Pas. karo metu), Rimšės, Daugėliško, Vidžių, ir pagaliau Dūksto. Apskritys: N. Aleksandrovsko (Zarasų), Švenčionėlių, Švenčionių, Brėslaujos ir švenčionių, ir Zarasų. Su politine geografija anoj tarpuežerėj, tai kaip su vejų padžiautais žvejų tinklais, čiūčiuoja liūliuoja: (imkit pirštukų aritmetiką) "nuo amžių" Rusija, Ostlandas, "revoliucinė" Rusija, Lenkija, kom. Rusija, Lietuva (savo žemių valdovė tikroji), ponų Lenkija, kom. Rusija, Lietuva (vardas šventas per amžius visus), okup. Rusija, nacinė Vokietija (nauja Ostlando laida) ir — prakeikimas! — kom. Rusija.

Ir nenuostabu, kad valdžių ir amžių sanvartoj antu to viešojo Rytų-Vakarų kelio augobrendo-mirė-gimė kartos skeptikų artojų ir žvejų, skeptikų viskam, kas ne-savo, bet kaip ežerų plotai atvirų savam kaimynui, savai dainai ir raštui gimtam.

Tėvai:

1) Mykolas, gim. 1878 m. Profesija? Zėmdirbio sūnus. Dailidė. Račius. Dervos iš beržų tošių košėjas. Laikrodininkas, Siuvėjėlis. 1906 m. aukštų pavasarį, kai saulė sėdo vaka-

ruos, persimetė kapšį su įrankiais ir armoniką, ir išėjo bažnyčių statyti, o žandarai pyko neradę. Tai už Didž. Vilniaus Seimo nutarimų vykdymą (gelbėjo Dr. D. Alseikai, prof. Žemaičiui ir kt.). Kada grįžo, kada vėl išėjo, gana to, kad aš poros metų vaikiną, jau slampinėjau tarp bėgių švenčionėliuos, mat, tėtukas siaurųjų geležinkelių mašinistas. Neilgam. Išsinuomojo beveik nepamalamus malūnus palei vieškelį Salakas - Ignalina. Perstatė ir... I Pasaulinis karas. Ėjo metai, bet nerimo "ponas malūnininkas". Nužiūrėjo brastą kažkur už Minčės girių savam vandens malūnėliui. Bet... Gūdžią pusnių dieną prieš pat 1923 metų Velykas pakasė kaimynai neramų mažžemio (buvusio baudžiauninko) Motiejaus sūnų jo paties mūru aptvertose Gedžiūnėlių kapinėse.

2) Ona Klimkaitė, gim. 1875 m. Laisvųjų ūkininkų dukterė nuo Raguvėlės (tos, kur palei Subacių). Kai, Dieve - Dievulėli, 1944 m. birželio 14 d. (vos permiegojęs naktį, nes aplinkui burliškai partizanai) grįžau į Vilnių, a. a. Mamytė paliko tarpu vartų. Iš meilės ir sielvarto pilnos akies pasirodė ašara, viena, kita, ak, srovelė skausmo ir palaimos. Kas, verkė viena akimi? Kaipgi kitaip, nes antroji jau mergautinėmis dienomis buvo darbe ūky pažeista, o kai sykį ties Paringiu (žinoma stebuklinga vieta) žandarai apsupo kratyti ir, žiū, pasipriešino, nagaika skauduonėlė, visiškai sutvaiškė. Grįžo kraujais paplūdusi, bet savo dėdės kun. Aleksandro (Burbos, kur JAV veikė ir mirė), nupirkto maldaknygės "Aukša Altorius arba Szaltinis" (regis, 1872 m. laidos) neišdavus neatidavus). Antrasis dėdė (kun. Jonas Barba) nuvežė į Vilnių, gydė, bet regėjimo akiai nebegrąžino.

Kai 1949 m. lietnirtą ir purviną dieną sesutė (prieš "savanoriškąją" kelionę į užbaikalio stepes) priėjo atsiveikinti, ligonis akimirksniu atgavo sąmonę ir sušnibzdėjo: "Vaikeli, noriu valgyti..." Už durų staugė vienišas alkanas Sabalis. A. a. Mamytę (kun. J. Burbos šeimininkė ir vėliau kraičio visą valaką gavusią ūkininkę, pažįstamą ir gerbiamą visų elgetų ir ligonių, nes svirno durys niekad nebuvo užrakintos) rado lyg raupsuotą visų pamirštą ir prieš mirtį pamaitino ir mirties drabužėlius parūpino kaž kaip likimo atpūstas brolio klasės draugas kun. K. Velionė mirštantį rytą, kun. K. apiprausta

Jeronimas Cicėnas

ir maitinama, guodėsi sapnavusi nuostabų sapną. Girdi, visi vaikai-vaikeliai atskubėję pas ją lėktuvais. Ak, kaip kitaip jei ne lėktuvais ir ne sapne, nes dukterė iš už Baikalo, vienas (brolis mokytojas) iš Omsko priverčiamųjų darbų stovyklos, vienas iš Omahos, Nebr., ir vienas iš už amžinybės (brolis Jonas, atsargos leitenantas, 1941 m. birželio sukilimo Dūkšte iniciatorius ir vadas, jau 1945 m. gegužės mėnesį mirė sunaikinimo kacete ties Pečoros upe)...

Ir staiga grįžta viena gyvenime nebepamirštama (1941 m.) birželio, rodos, antradienio pavakarė.

Jau kelios valandos, kai Dūksto geležinkelio stotis (ir miestelis) sukilėlių rankose. Toks platus erdvus ir giedras saulėleidis krenta ant pylimo, bėgių ir telegrafo stulpų. Vadovietė gauna pirmuosius padėties pranešimus: nuo Smalvų 2 vagonai ginklų Vilniaus linkui, nuo Vilniaus pro Lobinius jau prasmogęs ešalonus (tremtinių? sanitarinis? šarvuotis?), nuo Salako bolševikų raifelių eskadronas... O sukilėlių viso 23 vyrai, kiti dar renkasi. Ginklų? Keliolika granatų, 1 automatas, 1 senas lengvas kulkosvaidis, 3 šautuvai. Dar to be-trūko, lėktuvas suka ratu, žemėja, aiškiai, žvalgo.

Vyrai lyg niekur nieko. Suka machorkos cigaretes, vienas taiso bato užkulnį, vienas trupina duoną balandžiams. Kur tokia rimtis matyta? kas pusiausvyra? ryžtas kas?!

Ir susvaidėna, kad tai 1919 m. Sekminių pavakarė prie Tartoko malūno atkrantės. Saulei dar nepatekėjus bolševikų artilerijos dalinys trūkęs lūžęs atitraukė Salako linkui. Iš girelės paslėniu tarpmedžiais pirmieji, Viešpatie, Lietuvos kariuomenės žvalgai. Po valandos nuo dvaro lenkų žvalgai. Po to dvi valandas malė arė bolševikų patrankos. Ilgai vyrai susimetę

(Tęsinys 2 psl.)

Amžinas draugas

Mano, Juozo, draugystė su Jeronimu prasidėjo Nepriklausomos Lietuvos laikais, kai Jeronimas Cicėnas su Pranu Ziežmaru iš okupuoto Vilniaus į išlaisvintą Klaipėdą buvo atlydėję pirmąją lietuvių jaunimo eskursiją.

Tolimesni susitikimai gyvenimo kelyje įvyko Vilniuje, jį atgavus ir jį paliekant, Haffkruge ir Itzehoe, Holsteine, stovyklose, Hanau suvažiavime Pietinėje Vokietijoje ir pagaliau Naujienose, Chicagoje; dvasiniai saitai nebeatleido per visus ilguosius išbandymų metus ir juo labiau sustiprėjo, pradėjus mintimis susisiekti tarp Manitobos prerijų, Kana-doje, ir Nebraskos prerijų, Jungtinėse Valstybėse.

Lietuvių Enciklopedija (ketvirtasis tomas C-C-Di pusl. 18) apie Cicėną Jeronimą rašo, kad gimęs 1909.VII.24, tai yra 1909 metais liepos 24 dieną, švenčionių aps. Dūksto vl. Garšvinės k., žurnalistas. Baigė Vytauto Didžiojo gimnaziją Vilniuje ir studijavo visuotinę istoriją, literatūrą ir etnografiją Vilniaus lenkų universitete. 1934-1936 mokytojas Trakų ir Vilniaus mokytojų seminarijose. 1936-1939 lietuvių kalbos lektorius Aukštojoje Politinių mokslų mokykloje Vilniuje. 1940-1941 Vilniaus liaudies universiteto inspektorius mokslo reikalams. 1941-1944 Vilniaus radiofono literatūros ir vaikams valandėlių redaktorius. 1928 Vilniaus šviesos redakcijos narys, 1934-1936 Vilniaus žodžio literatūros skyriaus redaktorius, 1936-1939 Kūrybos ir Kritikos redaktorius, 1940 Nowe Slowo redakcijos narys, 1939-1940 Vilniaus Balso redakcijos narys.

Tremtyje redagavo "Kelyje Tėvynėn", "Akiratyje" ir "Nemuno" redakcijos narys. 1934-1939 kultūros, literatūros klausimais rašė gudy, ukrainiečių ir lenkų spaudoje. Išsp. Vilniaus Tautosaka 1934, Daugėliškių burtai 1934, Dvaruose praėstos dienos 1937, Lietuva pro "Vilniaus žinias" 1944, Vilnius tarp audrų 1953, Omahos lietuviai 1954. Gyvena JAV".

Kadangi enciklopedinė medžiaga, nors gera medžiaga, yra sausa medžiaga, privačiai kreipiausi į pusšimčio metų savininką, prašydamas atminčiai atšviežinti kai kurių neenciklopedinių niuansų iš jo labai varsingos, kad ir nelabai žilos, praeities, ir rezultate sulaukiau laiško, prie kurio

(Tęsinys 5-me pusl.)

(Tęsinys iš 1-mo pusl.)

į būrį rūkė ir svarstė. Saulėleidžiui pievų ūke begęstant staiga kupriukas muzikantas (bežemis) pakildamas: "Tai ar ne metas eiti?" "Vai jau gal..." Ir būrys, lyg vienas asmuo, patraukė ten, nuo kur Lietuvos žvalgai atėjo. Išėjo be diskusijų. Be graudieso scenų. Lyg prie arklių. Lyg į pradalgį. Į žuklę ežeruos.

Manding, tie patys, sakyk, veidai... Vakar ir šiaudie. Lyg didelėje-didelėje grandyje...

At, likimo buvo lemta pasikaitinti prie istorijos ugniakuro. Neutralioji zona. Šiurpios siaubos naktys, nes 13-tasis lenkų ulonų pulkas, kurs "saugojo" tvarką, buvo vienu valkatų, plėšikų ir kt. kriminalinio eelmento. Ir kartu — atatata! — Petro Šiaudinio partizanai, kurie tėlvelio nuomojamame malūne turėjo išieities poziciją: prieš žygį ir po žygį. Ir aišku, lenkų kontr-akcija, dažni palaidi ir serijiniai šūviai. O rytmečiai aušo giedri ir lietingi, normalūs, kaip prieš 100 ir daugiau metų...

Kai vieną šventadienio rytmetį senelis (mirė perkopęs 100 metų amžiaus) kažką priekaištavo tėveliui ("neišsimiegi", "namuos nepašyli" ir pa.), tėvelis pro vešlų ūsą išpūtes dūmą emė šypsolis, o senutė (tokia sulinkus, sulysus, nes jau per 90 persikapsčiusi buv. baudžiauninkė) staiga įsiterpė: "Jau tylėtum, seni"... Ir ans nuėjo kažkur į pasiūrę, kur iki pat mirties tašė ar drožinėjo. Paairodo, ir jo ne be "nuodėmės", nesgi kai Dūkšto ir Beržininkų dvaruos kilo maištai, tai talkoj maštui kipšiukas pašnibždėjo ir jaunam pramuštgalviui Motiejui, p(ono) Guzowskio (dvarininko) inventoriui (baudžiauninkui). Žandarų nagaikų užpliktas senelis pirmas apylinkeį pasiekė... plaukymo refordą, nes kaipmat (ir su drabužiais) perplaukė Dysnų ežerą. Nežinia kuo viskas būt baigęsis, jei ne jaunas Guzowski, kuriam reikėjo gero irkluočio ir gero plaukiko bemedžiojant ežeruos...

Et, veislės kvapas greit neįsgaruoja ar ne?

Prašau konkrečiau! — lyg girdžiu nekantraus skaitytojo balsą. Gerai, kalbėkime suglausciau.

J. A. Herbačiauskas (dar, sakytumėi, jaučiu pėdas giliai žvaigždėtą naktį, ties Vysla Varšuvoy) pakartotinai (iš gyvenimo faktų ir kt. "lydraščių", k. a.: plaukai, raukšlės, gimimo data) išpėjo, kad teks gyventi iki gilos senatvės (pasak jį iki 88 metų amžiaus). Vadinasi, turime dar laiko ir plačiau ("asmeniškiau", "intymiau") pasišnekėsime kur nors 1984 metais (kai minėsiu 75 m. amžiaus sukaktį) ir (kartoju pabrėžtinai) Vilniuje arba Lietuvos pajūryje. Surtarta?!

Už ką ašmi atsakau? Už tai, kas... žinoma viešajai opinijai, t. y. už kūrybą. Ir taip.

— pirmoji korespondencija

pasirodė 1926 m. birželį "Vilniaus Aide";

— pirmoji lyg novelikė 1926 m. rudenį (advokato Ant. Juknevičiaus, to iš Bostono) "Jaunimo Drauge".

Į slidų kelią pataikius nebesugrįžtama. Taigi, atskirais spaudiniais pasirodė štai kas:

1. "Daugėliškiniai burtai", Vilnius, 1934 m.;
2. "Dvaruos pasėtos dienos", Vilnius, 1937 m.;
3. "Lietuva pro Vilniaus Žinias", Vilnius, 1944 m.;
4. Vilnius tarp audrų", Chicago, Ill., 1953 m.;
5. "Omahos lietuviai", Omaha, Nebr., 1954 m.

Šiuose, va, laikraščiuose dirbta "bosu" ar "pusbosiu", pagaliau bent "irmūnu" (foremanu):

- 1) "Vilniaus šviesa", 2) "Vilniaus žodis" (Kūryba ir kritika), 3) "Vilniaus Balsas", 4) "Nowe Slowo".

Beje, tremty pats buvau suorganizavęs *spaudos bendrovę* (žmonelė, dukrytė užmigdžius, perrašinėjo į matricas, o komiteto parūpinti "vergai" suko rotatorių), ir ėjo (kone 1.000 egz. tiražu) "Kelyje Tėvynėn", vėliau "Akirytyje".

Dar atsimenu ir viešai (gailius?) išpažįstu, kad rašiau į žemiau pavardytus laikraščius.

a) Tėvynėj bebūnant: "Lietuvos Žiniose", "Naujojo Romuovo", "Trimitė", "Kūryboj", "Naujojo Lietuvoj";

b) užsieniuos atsidūręs: "Mūsų kelias", "Tėviškės Garsas", "Tremtinių žinios" (lyg ir red. komisijoj), "Lietuvių žodis", "Mintis".

c) ing JAV "įsifiltravęs": "Naujienos" (savaime aišku, kone... "privatus biznis"), "Draugas", "Vienybė", "Dirva", "Lietuvos kelias", "Nemunas" (kaipgis, red. komisijos narys), "Neprikl. Lietuva", "Tėviškės žiburiai", "Sėja", "Studentų Varpas", "Australijos Lietuvis", "Britanijos Lietuvis", "Tremtis".

Dar buvau nuslėpęs, kad "prikiašau pirštus" Lietuvos kultūrai specialius "Kolossic" (gudų) ir "Kurjer Wilenski" (lenkų) numerius organizuojant. Be to, nuolat lit. skyrių užpildant šiuose spaudiniuose: "Srody Literackie", "Kurjer Wilenski", "Zagary" ir kartas nuo karto "Robotnik".

Nusimū kaukę. Dirbau ir slapyvardžiais, ypač būdamas Vilniaus radiofono literatūros, vaidinimų ir valandėlių vaikams ir kaimui redaktoriūmi (1941-1944 m.), be to, D. P's stovyklose begyvendamas. Šiandie atvirai atsiprašau, jei ką (kada nors) papiktino straipsniai, parašyti žemiau "demaškuotomis" pravardėmis: Br. Lukša, J. Garšda, A. Rimkus, P. Bražas.

Besipurtydamas ("po nešvaraus darbo") rankas dar turiu pastebėti, kad, ačiū(!) redaktoriams, esu įtrauktas ir į J. Kapočiaus ("Lietuvių Enciklopedijos") bendrasąmokslūs (t. y. bendradarbius). Gana. Kvit. Daugiau

nieko blogo nebeprisimenu...

Epilogo (?) vietoj skverbiasi — sukasi lyg ežerai pavasarį drumstos nešvarios mintys. Ar tesėta? Ar atlikta istorijos faktas ir taktas? Ar...

Aiman, žurnalistas, viską aikštėn keldamas, vieša darydamas, pro minią skverbdamasis, faktiškai yra pats vienišiasias pasaulį žmogus. Balansuojama lyg per bedugnę nukristi į (patogų) pataikavimų, į "mažiausio pasipriešinimo" srovę, arba, išpažįstant didžiąją spaudos liesą — faktas yra šentas, o komentaras laisvas! — su kiekvienu nauju straipsniu "apsunkinti savo — ir taip apkrautą — sąžinę" (lyg priešais, lyg ne — bičiuliais, ne — ir tt. ir tt.).

Be, anot J. A. Herbačiausko išpėjimo, plačiau aptarsime vėliau (kur nors apie 1984-uosius metus). Ačiū už kantrybę mano "Dienų Skeveldras" beskaitant! Gerb. Skaitytojoms (savo amžiaus ir vyresnėms, jaunas "kibinti" įstatymu draudžiamai!) iš Nebrasikos prerijų siunčiu po bučkį į kairįjį (žinoma, ideologinis palinkimas!) lūpučių skliausmą, o Gerb. Vyrus prašau pasielgti vyriškai: po dvigubą normą skaidriosios už Jūsų ir mano sveikatą ir bičiulystę. Prosit!!

Jūsų J. Cicėnas

CHICAGOS ŠVARIASIAS IR
MODERNISKAUSIAS DARŽAS
BUČO DARŽAS
WILLOW WEST INN
AND PICNIC GROVE
83rd and Willow Springs Road
WILLOW SPRINGS, ILL.

NELAUKITE - RYTOJ GALI BŪTI PERVELUI!

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilus, ar žieip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polišą per mūsų kompaniją. Nelsime! Ištikus, neturėsite jokių nemalonumų.

Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters

O'MALLEY & McKAY, Inc.

222 WEST ADAMS STREET KAMBARYS 1043
Telefonas: Central 6-5208

Generaliai Agentai šių Kompanijų:

COLUMBIA INSURANCE COMPANY
PEARL ASSURANCE COMPANY
LUMBERMEN'S INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
MICHIGAN FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE CO.
MASSACHUSETTS BONDING & INSURANCE CO.

PIGIAUSIEJI IR GREIČIAUSIEJI
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ PER

Patria Gift Parcel Co.

3741 West 26th St., Chicago 23, Ill.
Crawford 7-2126

MOTERIMS: 4½ ya. medžiagos patalo impilams ir 24 ya.

įvairaus rayon 6 suknelėms \$5380

VYRAMS: tamsiai mėlyna vilna paltui, tamsiai pilka dryža
vilna siutui, mėlynas rayon siutui ir 6 ya. rayon pamušalui \$5510

Labai žemos kainos maisto, akordeonų, siuvamų mašinų ir prekių, parduodamų mūsų įstaigoje, o ypač didelės pasirinkimas vietinių ir impertuotų vilnonių medžiagų ir odos.

Siunčiame Jūsų atneštus arba paštu atsiųstus siuntinius. Patalpos vėsinamos—Air conditioned, todėl vasaros metu čia rasite gerą polišį.

NORS KARTĄ ĮSITIKINKITE!

Darbo valandos nuo 9:00 iki 6:00, šeštadieniais nuo 9:00 iki 5:00.

Jei ne PETRAS SIRVOKAS, rašytojas Juozas Švaistas būtų negavęs tūkstantinės. PETRAS SIRVOKAS atidarė rašytojui duris į garbę ir prie pinigų. Tai logiškas dalykas.

Visiems vertėtų susipažinti su PETRU SIRVOKU, galinčiu daugeliui atidaryti duris į laimingą ir pasitenkinimo pilną savaitgalį. PETRĄ SIRVOKĄ gausite, jei kreipsitės į NAUJIENAS arba kitus knygų platinioius. Paskutiniu metu Petru SIRVOKU susidomėjimas padidėjo. Įsigykite šią knygą, kol jos laida nepasibaigusi. Knyga turi 230 puslapių, o kaina tik \$2.00.

Nauja mostis ir tabletė ar naujina
viltį kenčiantiems nuo

Arthritis - Rheumatism

Si nauja kombinacija, AMERPOL skubiai palengvina sanarių uždegimo sukeltą skausmą, paraudimą ir sumažina skaudančių raumenų sutinimą, kurį sukelia arthritis ir reumatizmas.

Mostis, 98c. Tabletės \$3.50 pas jūsų vaistininką.

Kairio knyga LIETUVA BUDO

NAUJIENOSE galima gauti tik ką iš spaudos išėjusią Stepono Kairio knygą LIETUVA BUDO. 116 didelė (6x8½) puslapių, kieti viršeliai. Kaina \$5.50

TAIP AŠ MANAU

DAN KURAITIS
KARALIENĖ

Dviem atvejais Amerikai teko su Anglija kariauti. Pirmą kartą, kai pasiryžo atsimesti nuo Anglijos ir sukurti nepriklausomą valstybę. O antru kartu pereito šimtmečio pradžioje, maždaug apie tą patį laiką, kai Europoje siautė Napoleonas.

Amerika buvo tik Anglijos kolonija, kurią ji stengėsi kiek galima labiau išnaudoti, uždedama aukštus mokesčius. Anglijos prisiūsti aukšti pareigūnai visai nesiskaitė su amerikiečių pageidavimais bei gerove. Tas ir privėdė prie sukilimo, kuris išsivystė į revoliucinį karą. Karą amerikiečiai laimėjo ir sukūrė nepriklausomą valstybę, kuri dabar yra žinoma kaip Jungtinės Amerikos Valstybės.

Reikia pasakyti, kad anais laikais Anglija buvo tikra specialfistė svetimus kraštus grobti ir juos savo kolonijomis paversti. Nebuvo to kontinento, kur anglai nebūtų buvę savo kojos įkėlę ir įsistiprinę. Jie įsteigė savo kolonijas Afrikoje, Azijoje, Amerikoje ir Australijoje. Su pasididžiavimu buvo sakoma, kad Anglijos imperijoje saulė niekad nenusileidžia.

Ir tai buvo tiesa: kai vienoje jos imperijos dalyje saulė leidosi, tai kitoje — ji tekejo.

Bet nieko nėra amžino. Nebuvo amžina ir Anglijos imperija. Pirmas didelis sukrėtimas įvyko pereito šimtmečio gale, kai Afrikoje sukilo vadinamieji būrai. Tiesa, būrai buvo nugalėti, bet karo pasėkos buvo nemalios.

Po Pirmojo Pasaulinio karo prasidėjo bruzdėjimas, kurio pasėkoje atsirado daug naujų valstybių. Vyko tas bruzdėjimas ir Anglijos kolonijose, ypač Indijoje. Ten Gandhi vadovaujamas "nesipriešinimo" sąjūdis išvirtu į tokį pasipriešinimą, kad Anglija priversta buvo suteikti Indijai nepriklausomybę, nors Churchill ir buvo pareiškęs, kad jis atsistojęs valdžios priešakyje ne tam, kad pravesių imperijos likvidavimą.

Atgavo nepriklausomybę Indija, atgavo ją ir kitos tautos. Anglijos imperija sumažėjo, susmulkėjo, susitraukė. "Union Jack" nebėra toks galingas,

kaip praeityje. Bet netekusi savo kolonijų, Anglija vis dėlto sugeba su savo buvusiomis kolonijomis palaikyti gana šiltus ryšius. Jos karaliai, karalienės, princai ir princesės važinėjasi lyg kokie "selsmonai" ir visur labai šauniai yra priimami.

Kaipo "selsmonas" labiausiai pasižymėjo Valijos princas (Prince of Wales), kuris dabar yra žinomas kaip "Prince of Windsor". Jis buvo ir vadinas "keliaujančiu selsmonu".

Dabartiniu laiku tų "selsmonų" pareigas atlieka princesė Margarita bei karalienė Elzbieta ir jos vyras Pilypas.

Štai prieš kurį laiką Anglijos karalienė Elzbieta ir jos

vyras Pilypas važinėjosi po Ameriką ir užsuko į Čicagą. Amerikiečiai juos tikrai karališkai priėmė, — su didesne pompa, negu kanadiečiai, kurie vis dėlto yra laikomi Anglijos imperijos piliečiais.

Anlijos karalienės atsilankymas vienu požiūriu yra įdomus. Jis nesukėlė jokių praeties dulkių. Praeitoji — užmirštoji. Niekam neatėjo ir į galvą priekaištauti, kad štai Anglija kadaise buvo pavergusi Ameriką ir ją išnaudojo. Tie dalykai pamiršti, apie juos tik istorikai tekalba. Niekas neskelbė nė karo, kaip tai darė anais laikais Čicagos miesto mēras Bill Thompson...

Jei praeityje Anglija buvo naujų kolonijų įsigijimo pavyzdys, tai šiandien ji gali būti pavyzdžiu to, kaip reikia kolonijoms nepriklausomybę suteikti ir su tomis nepriklausomybę atgavusiomis tautomis palaikyti draugiškus ryšius.

Dan Kuraitis

P. S. Aš esu įsipareigojęs kiekvieną savaitę parašyti "Taip aš manau" skyriui.

New Life Delicatessen

Namie gaminti delikatesai, maisto produktai ir šviežia mėsa.

3146 SO. HALSTED ST.

Victory 2-7666

Jonas Grinius, savininkas

NEW! A 2-Speed Washer at an Economy Price

MAYTAG Super Highlander

The most sensational washer — the most outstanding value — we have ever offered! Absolutely top quality (the only kind Maytag makes!) with more automatic and deluxe features than you'll find in some of the very highest priced washers.

LOW
COST

EASY TERMS,
TOO!

- 2-speed, 2-cycle operation — washes any fabric safely
- Choice of 3 water temperatures — HOT, WARM, and COLD
- Fully automatic — set it and forget it!
- Fully flexible — stop it, start it, change cycle any time!
- RUST-RESISTANT zinc-coated steel cabinet — only Maytag has it!
- 926 lint removers solve the lint problem!
- Full-time safety lid — prevents accidents!
- Pushbutton water level control — adjusts the water level to the load
- Metered Fill — adjusts to any water pressure
- Lifetime white porcelain wash tub — can't rust, can't stain!
- Gyrafoam wash action — washes clothes Maytag clean!

Before you buy any washer...see the Maytag Super-Highlander!

SOLTIS

HOME APPLIANCES AND FURNITURE

2647 West 51st Street

Tel. HEmlock 4-7095

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

MŪSŲ ŽINGSNIAI

Leidžia Santara ir Sambi Sviesa Chicagoje.
Redaguoja: Rita Kavolienė
Mecziaga siūsti: 1938 S. 48th Ct., Cicero, Ill.

2 METAI

NR. 28 (57)

Lietuvių jaunuomenė piketuoja Kozlovą

Sovietiškos "mokslo, technikos ir kultūros parodos" atidavė atvykusį Sviety S-gos minisetro pirmininko pavaduotoją Kozlovą prie Coliseumo New Yorke sutiko lietuvių ir vengrų demonstrantai, protestuodami prieš tironijos reprezentanto svečiavimą šioje šalyje. Vykusiais šūkiu — "Jei nematei tikrojo vergų varovo, pažvelk į Kozlovą" arba "Kuria kaina progresas? — Vien Lietuvoje išnaikinta 500.000" ir pan. demonstrantai atkreipė dėmesį į bolševikų parodos tikrąją prasmę: sovietų galybė paremta milijonų pavergimu, kančia, mirtimi.

Demonstracijas iš Lietuvių pusės organizavo Studentų S-gos rėmuose neseniai įsikūrusi Apeliacinė Grupė, vadovaujama L. Sabaliūno, sudaryta iš šviesos — Santaros, ateitininkijos, Neo — Lithuania ir skautų atstovų. Ši grupė teisingai vertino Kozlovo atvykimo svarbą, tai rodo ir didžiosios spaudos ne tik parodos atidarymo iškilnių, bet ir protesto demonstracijų platūs aprašymai. Vienas net Yale's universiteto profesorius, prisistatęs lietuvių grupei, pareiškė savo solidarumą su demonstrantais ir pasipiktinimą amerikiečių pasyvumu. Šiam nusistatymui pabrėžti, minėtas profesorius čia pat pėmęs plakatą, kartu su kitais kurį laiką dalyvavo demonstracijoje.

Deja, pačių lietuvių į tai pažūrėta buvo kitaip. Nors *New York Times* ir pažymėjo, kad demonstrantų tarpe esą buvęs 71 PET visuotinio susirinkimo narys, tikrumoje iš mūsų gausių čia reziduojančių veiksmų atstovų šioje protesto akcijoje dalyvavo tik Bielinis ir Bastenis. Kitiems, matyti, buvo "nepatogu" su jaunuomene maišytis gatvėse, juo labiau, kad šitokio pobūdžio pikietavimas "taikaus sambūvio ir taikingų varžytinių" tvarka neturėjo ir turėti negalėjo Valstybės Departamento palaiminimo. Taip, besivaikydami svetimųjų nuotaikų, mes pražiopsome visas progas įsijungti į tarptautinę politiką ir bijome naudotis šalčio karo kovos priemonėmis.

Vietiniai lietuvių laikraščiai šią demonstraciją paminėjo gana "skūpiu". Atrodo, ryškėja jaunimo — senimo išsiskyrimo tendencija. Vieni lietuviškus reikalus stengiasi įjungti į bendrą tarptautinę politiką, išnaudodami Lietuvos naujai Vakarų — Rytų įtempimą, atkreipti didžiosios spaudos dėmesį. Kiti, pasitenkinę esama situacija, tebesižavi turimais ar turėtais titulais; džiaugiasi, jei jų vaikų vedybinio akto, mokyklų baigimo iškilnių ir pan. nuotraukos atsiduria mūsų lietuviškuose laikraščiuose. Pastarieji gi noriai tenkindami šias užgaidas, juo toliau, juo mažiau pretendojuo būti lietuviškosios išsivijios politinės minties reiškėjais, degraduodamiesi į pletkelių, paskalų, šeimyniškų pobūvių tribunus.

J. Butvila

Politinio susitelkimo ieškant

Mūsų išsivijios politinės struktūros *daugiacentriškumas* yra jau tiek formalizavęsis ir įsisenėjęs, jog jį tenka laikyti ne išimtinę, bet nuolatine padėtimi. Kiek ši padėtis bebūtų laikoma blygybe, ją reikia pripažinti tvirtai egzistuojančiu ir lengvai nepakeičiamu faktu.

Todėl anksčiau buvusio neabejotinu politinės struktūros centru VLIKO besitęsę siūlymai iš jo pasitraukusioms politinėms grupėms jį sugrįžti — tuo sulikviduojant dabartinę padėtį — neduoda vaisių ir neatrodo, kad artimoje ateityje galėtų jų duoti. Tęsti aiškiai nevaisingą akciją liudija politinio metodo atsisakymą politikoje.

Pasėkų neturėjo ir spaudoje pasirodę siūlymai pasitraukusioms grupėms perduoti VLIKO vadovavimą, šia kaina nupirkant jų grįžimą. Šis pasiūlymas neatrodo priimtinas nei

"galią" VLIKE dabar turinčioms grupėms, nei pasitraukusioms arba bent kai kurioms iš pasitraukusių. Pirmosios nenori antrosioms suteikti šiuo žygiu implikuojamo "pripažinimo", o antrosios nenori visuomenės akyse sudaryti įspūdį, kad jos tikrai dėl "pripažinimo" ir vidinės galios problemų iš VLIKO pasitraukusios. Dėl šių psichologinių politinės situacijos aspektų vargiai galima laukti pasitraukusių grupių grįžimo į VLIKą net ir "valdžios" joms perdavimo kaina, juo labiau, kad jos nėra pasiryžusios mokėti.

"Susiskaldymo" ir "nevienybės" žodžiai, naudojami dabartinei situacijai apibrėžti, suteikia jai *moralinį* atspalvį: vienybė yra gėrybė, nevienybė — blygybė, ir kas priešinsis vienybei, tuo pačiu pasiskaldymo už blygybę. Šis politinės situacijos pavertimas *moraline*

ir *neleidžia priėti priimtino sprendimo*: moraliniuose klausimuose negali būti kompromisų ir todėl visiems telieka laikytis kietai įsikibus "tiesos" (savo pozicijų).

Mūsų pavartotoji politinės struktūros *daugiacentriškumo* sąvoka turi tikslą politinę situaciją išvalyti nuo moralinių sprendimų ir grąžinti jai realistinį žvilgį, paremtą dalykų stebėjimu ir sprendimų iš faktinės padėties išvedimu. *Politikoje nėra nemoralu siekti galios*, vienijantis ar skylant pagal tikslą ar metodikos panašumus ar skirtumus. (Mūsų tarpe, žinoma, metodika yra skilimo pagrindas, tačiau politikoje metodika nei kiek nemažiau svarbi už galutinius tikslus).

Galia, kurią čia turima galvoje, nėra *valstybės* galia, nes šitokios nei viena mūsų politinių grupių negali šiandien įgyti. Tačiau *visuomeninė* galia — visuomenės paramos grupės siekiams įgyvendinti turėjimas — tap pat yra realus veiksnys politiniame procese. Ir kaip tik dėl šios galios vyksta mūsų politinėje situacijoje konkurencija: ne dėl galios Lietuva vaduoti — kurios niekas neturi, — bet dėl visuomenės paramos vienos ar kitos grupės konkrečioms darbams ir siekiams. (Čia galima pastebėti, kad grupės, kurios tokių konkrečių darbų neužsibrėžia, abstrakčiai, joms anksčiau priklaususią visuomenės paramą baigia prarasti, o tos, kurios turi konkrečių projektų, jais laimi generalizuotą visuomenės paramą ir tuo pačiu kuriasi sau galią lietuvių visuomenėje).

Mūsų politinės struktūros daugiacentriškumas yra ne kas kita, kaip dabartinė galios lietuvių visuomenėje siekimo forma. Nėra ko jo smerkti kaip moralinio prasikaltimo, nes, viena, jis toks nėra, o, antra, jį šitaip smerkiant, nieko negalima pasiekti.

Jei, su mums išoriniais veiksniais santykiaujant, pageidautina veiksmo vienybė, tai jos tegalima siekti, tikrai pirmą pripažinus faktinę padėtį, ją suvokus kaip realią politinę problemą ir ją sprendžiant faktų, o ne moralinių prekoncepcijų svoriu.

Mūsų veiksniai jau pasirodė galį sieti visi į progines Pavergtųjų Tautų Seimo delegacijas. Ar nebūtų reališkiausia dabartinėje politinėje situacijoje, pripažįstant mūsų politinės struktūros daugiacentriškumą kaip įvykusį ir teisėtą faktą, veiksmo vienybės ieškoti ne bandant sunaikinti kuriuos nors iš šiandien veikiančių centrų, bet juos apgaubiant nauja institucija — sakykime, *nuolatine* Lietuvių Politine Delegacija, — į kurią įeitų visų veiksmų atstovai ir kurios pirmininkavimas perėitų iš veiksmo į veiksmų mėnesinės rotacijos būdu?

Tokiū būdu būtų išsaugota

4 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, JULY 18, 1959

ir veiksmų laisvė paliudyti savo metodų išskirtinį vertumą, ir veiksmo vienybė, kuri mums reikalinga ne "vidaus", bet "užsienio" politikos sumetimais. Šiuo būdu — ir tai svarbu visuomenės solidarumui užtikrinti — būtų išvengta vienybės pirkimo kurios nors grupės *nužeminimo* kaina.

Daugiacentriškumo sąvoka turi ir dar vieną aspektą, į kurį negalima neatsižvelgti, nagrinėjant jaunimo dalyvavimo politinėje veikloje klausimą. *Vienacentrinėje* sąvokoje jaunimo organizacijos vienaip ar kitaip, bet savaime remia šį centrą. *Daugiacentrinėje* sistemoje, kiek apie ją ligi šiol kalbėjome, iš jaunimo organizacijų laukiama remti vieną kurį iš tarpusavyje konkuruojančių centrų, paprastai tą, su kuriuo yra susirišusi jaunimo grupės tėviškoji organizacija (varpininkų liaudininkai, neo — lituanų tautininkai, ateitininkų krikščionys demokratai ir pan.).

Suinteresuotoji visuomenė jaunimo organizacijas, kiek jos politikoje ryžtasi dalyvauti, šitaip ir vertina, kaip įpratusi: jos laikomos *pagalbinėmis* grupėmis politiniame vyksme.

Tačiau bendroji mūsų politinio proceso slinktis į daugiacentriškumą išugdė ir naujoji višakė reiškinį, būtent, politiškai intereso tuoj jaunimo organizaciją, kuri save suvoktų nepriklausoma nuo *pirminių* politinių veiksmų, kuri savo paramos automatiškai neatiduotų jokiam iš egzistuojančių politinių centrų, ir kuri, netapdama politine partija, turi grynai savo pačios politinę liniją ir siekia visuomeninėje plotmėje šią liniją įgyvendinti.

Tokią jaunimo organizaciją reikia atskirti nuo *pagalbinės* paprasčiausiai todėl, kad ji yra politiškai nepriklausoma (nors šitokių dalykų anksčiau nematę neregėję partijų vadai tuo ir nenori tikėti). Tačiau ji atskirtina ir nuo *politiskai pasyvių* organizacijų, kadangi ji savo politinius tikslus turi. Pagaliau, ji skiriasi ir nuo pirminių politinių organizacijų — partijų, — kadangi ji *neseka savo atstovavimo politinio vyksmo centruose*. Savo politinių tikslų įgyvendinimo jina siekia, veikdama viešąją opinią ir paremdama tuos pirminius veiksmus, kurie yra artimesni jos užsibrėžtiems tikslams.

Iš politinių sluoksnių — ir visuomenės — pusės tokios grupės galėtų — laukti daugiau respekto jų ne tik skelbiamam, bet ir vykdomam nepriklausomumui. Politiniame vyksme šios organizacijos dalyvauja ir dalyvaus, ir būtų viena iš politikon grįžtančio realizmo žymių į jas atkreipti dėmesį, kaip į realų — kad ir antrinį — politinį veiksnį.

Čia įdomu pastebėti, kad savo liepos mėnesį įvykusioje stovykloje ir akademikų skau-

(Tęsinys 5-me pusl.)

(Tęsinys iš 4-to pusl.)

tų filisteriai, sprendžiant iš aprašymų laikraščiuose (žr. Drauge, 1959 m. liepos 10d.) yra užsibrėžę šitokią politinio veikimo kelią, anksčiau pramintą santariečių ir — su tam tikrais rezervais — šviesiečių. Ateitininkams šis kelias vargiai bus įmanomas, tiek dėl organizacijos politinio nesavarankiškumo aplamai, tiek dėl jos narių pasidalinimo į krikščionių demokratų ir frontininkų simpatikus. Šios aplinkybės studentų ateitininkų politinę veiklą redukuoja į nesibaigiačius rezoliucijų už vienybę priėmimus. X.

IŠ VISŲ KRAŠTŲ

Kultūrinio nuosmukio gadyneje intelektualinį pokylį liepos 25-26 dd. rengia Chicagos studentai santariečiai. Vieta: naujai lietuvių įsigyta Lengvin vila, Union Pier miestelyje, Mich. (tuoj 12 kelių pravažius Beverly Shores). Proga: vieno iš ryškiausių gyvojo lietuviško žodžio kalbėtojų, poeto *Henriko Nagio* atsilankymas pas Chicagos santariečius. Dr. Nagio tema bus pranešta kitą šeštadienį. Papildomi abstrakcionai: didelis privatus, minkšto smėlio paplūdimys, gausi laužams kūrėti medžiaga, daugybė šakotų medžių, duodančių pavėsį, organizuotas maudymasis, dizorganizuoti šokiai ir įvairių kraštų bei Narimanto Macevičiaus muzika.

I šią išvyką, nagrinėsiančią bendresnę temą, kviečiamas ir kitų organizacijų bei neorganizuotas jaunimas, ypač literatūra besidomįs. Kadangi vietoje rezervuota nedaug, prašoma iš anksto užsiregistruoti pas Gabrielių Gedvilą, 6048 So. Ingleside Ave., Chicago 37, Ill, tel. MI 3-6432. Jeigu lytų, kultūros pokylis visvien įvyks, tik po stogu ir, galbūt, kitoje vietoje. Todėl, šeštadienį lyjant, prašoma iš ryto pasiskambinti telefonu.

Pagrindinė programos dalis rengiama šeštadienio vakarui. Tėvai prašomi, reikalui esant, paskolinti neturtingiems vaikams studentams lituanistiniam švietimui ir dvasios gavimui reikalingų pinigų.

Šioje pačioje vietoje liepos 11-12 dd. Chicagos santariečiai jau buvo surengę pramoginę išvyką, dalyvaujant ir vienam kitam simpatiškam svečiui iš Detroito bei Urbanos. Pramogos buvo nekalto pobūdžio: maudytasi nepriylgstamame paplūdimy, šokta rūsy ir, kadangi atvažiavo galvų dvigubai daugiau negu užsiregistravo, medžiotosi lovų.

Jaunesniems kolegoms pasisakius, kad santariečių garbė neleidžia net ir pramoginių išvykų užbaigti be intelektualinės programos, sekmadienio vakare prarastos viešos diskusijos apie profesinio pasirinkimo prasmę. Svarbiausiųjų mokslinių disciplinų atstovai: biznio administracijos R. Mieželis, istorijos V. Babušis, me-

no R. Kavolienė ir B. Prapuolenis, teisės G. Gedvila ir A. Kėželis, vokiečių kalbos J. Junkerytė, inžinerijos J. Lintakas ir V. Lipinis, sociologijos V. Kavolis bei biologijos B. Badikonytė kartais rimtu, kartais humorišku būdu išaiškino, ko jie patys ir ko žmonija gali iš jų pasirinktų profesijų laukti. Pasirodė, kad dauguma savo profesijas pasirinko "atsiiktinai", bet kad visos pasidarė prasmingos. Atidengtas ir tam tikras panašumas tarp biologijos ir poezijos.

Siųmetiniam visuotiniam suvažiavimui, įvykstančiam rugsėjo 11-13 dd. Tabor Farmoje, Sodus, Mich., tenka paminėti Santaros įsikūrimo ir veiklos penkmetį. Tai trumpiausia tarp visų akademinų organizacijų praeitis, ir todėl norima, užuot gyrusis savo nuopelnais, sukaktį panaudoti kritiškam, praeities veikimo, atsiekimų ir trūkumų aptarimui bei rimtesniam susitelkimui konkrečiais ateities uždaviniais.

Pirmojo penkmečio veiklos debatuose visuotiniame suvažiavime dalyvaus šiuo metu po Pietų Ameriką keliaujančiais lietuvių reprezentacinei krepšinio komandai vadovaujant *Vladas Adamkavičius* (apžvelgs santariečių dalyvavimą Lietuvos vadavimo veikloje), *Zenonas Rekašius* (veikla lietuvių visuomenėje ir jos sentimentų santariečių atžvilgiu evoliucija), *Saulius Simoliūnas* (kultūrinė veikla), *Julius Smulkštys* (idėjinė sąmonė bei jos skleidimasis) ir, manoma, *Leonas Sabaliūnas*. Velnio advokatu bus jau seniau ši vaidmenį visuomeniniame gyvenime užėmęs *Horstas Žibas*: jo funkcija, kaip žinoma, yra įrodyti, kad šventieji neverti kanonizavimo. Santaros steigėjams apžvelgus praeitį, jaunesnieji turės progos eilėje pranešimų pasisakyti apie šviesesnę ateitį.

Sovietų pavergtos Lietuvos poeziją liepos 8 d. skaitys viena Chicagos santariečių sekcija, lygindama ją su moderniosios lietuvių poezijos išsivijoje atstovų Liūnės Sutemos ir Jono Meko kūryba.

Antrajai sekcijai svečias Vyt. Rūbas parodė spalvotų filmų iš Japonijos ir Korėjos, o šeimininkė Vanda Gegevičiūtė kritiškai (Freudo ir savo teorijos šviesoje) diskutavo C. C. Jungo knygą "The Undiscovered Self". Sekcija Jungo mintyse išvėlgė tam tikrą socialinį konservatyvumą, bet jo sugestija, kad (Frommo terminu tariant) humanistinė religija galinti būti vienu svarbiausių veiksmų individualybei moderniname, konformistiniame pasaulyje ugdyti — buvo įdomi. Ši sekcija virsta visai simpatišku intelektualinio susidomėjimo ir socialinio jaukumo centru. Jei dar būtų Chicagoje pasimetusių santariečių, apie ją nežinančių, prašomi kreiptis į sekcijos šeimininkę.

(Tęsinys iš 1-mo pusl.)

atimti, nes laiškas kaip tik ir yra visa, ko iš savo amžinojo draugo norėjau gauti. Yra tik Jeronimo Cicėno plunksnai įmanomu stilium, lyg gyvų spalvų akvarele, tapytas žmogaus gyvenimo kelias. Ištikimojo Vilniaus Gediminkalnio vaidilos kelias.

Ir vis dėlto liko ir man vietoš kad ir trumpai dar papildyti paties autoriaus kai kurias praleistas spragas. Būtent: Jeronimas Cicėnas gyvena JAV, Omahos mieste, Nebraskos prerijose, dirba Cudahy Packing Co pakavimo įmonėje, turi dvi puikias mergaites — žmonelę Nelę Cicėniene, buvusią "Dailės" kooperatyvo (seniau "Marginių") krautuves Vilniuje vedėją, ir dukrelę Ramintą Cicėnaitę, Notre Dame Academy, Omahoje, juniorę. Abidvi puikios automobilio vairuotojos, kartu su jomis mūsų jubiliasas iki šiol jau yra apvažiavęs daugiau kaip 40,000 mylių laisvos Amerikos žemės. "Ilgą tačiau Vilniūsi", nusiskundė jis sykį, bepasakodamas, kokių gražių vietų teko užtikti Amerikoje.

Dar iš praleistų posmų: Stovyklavimų dienomis, Je-

ronimas Cicėnas, Hanau ir Schweinfurte įvykusiuose Liet. Žurnalistų Sąjungos suvažiavimuose buvo išrinktas tos Sgos valdybos nariu ir tremties dienomis bendradarbiavo liet. laikraščiuose "Lietuviai", "Aidai", "Gintaras" ir "Žiburiai", o čia Amerikoje be kt. dar "Lietuvių Dienose", "Atspindžiuose", "Gabijoje" ir "Karyje".

Kas galima apie Jeronimą Cicėną parašyti, kad nebūtų enciklopedija ir faktai? Visą tomą, kurį bandysiu nusakyti vienu sakiniu apie amžinąjį draugystę. Apie Jeronimo Cicėno ištikimybę idėjai, principui, pareigai ir draugiškumui.

Visa, kas yra, turi pradžią, taigi pradžia turi ir amžinybę. Juozo ir Jeronimo draugystė, ištvėrusi šimtmečio bertainį, žada būti amžina. Nes Jeronimas yra pažadėjęs parašyti apie Juozo paskutinę sukaktį.

Juozas

F & M RADIO & TELEVISION SERVICE

Authorized
DELCO & MOTOROLA DEALER
Car radio repaired while you wait.
3159 S. Wallace St. CALUMET 5-9833

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

PASIMATYKIT SU STANLEY LITVINŲ

APIE SAVO NAMO
INSULIACIJOS PROBLEMAS.

Dabar yra laikas tinkamai įrengti savo namą vasarai ir žiemai.

Mes turime išdirbtą reputaciją pilno pasirinkimo A-1 rūšies stako lentų ir namams materijų.

CARR-MOODY LUMBER COMPANY

3039 SO. HALSTED STREET Tel.: VICTORY 2-1272
STANLEY LITVINAS, Mgr. — LIETUVIAI SALESMONAL

Prieš siųsdami

DOVANŲ SIUNTINIUS Į SSSR

per kurią nors firmą,

Pasiklauskite patys savęs

apie sekančius dalykus:

1. Ar firma patikima?
2. Ar ji tai įrodė?
3. Ar ji rūpestingai supakuoja ir išsiunčia siuntinius ir paruošia dokumentus?
4. Ar ji naudoja geriausias dėžes?
5. Ar ji varo biznį ilgiau, kaip 25 metus?
6. Ar ji oficialiai [GALIOTA]?

Atsakymas į visus šiuos klausimus bus TAIP, jei Jūs siųsite dovanų siuntinius per bet kurią

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

S K Y R I Ų

716 Walnut Street
PHILADELPHIA 6, PA.
WALnut 5-3455

1991 Broadway
NEW YORK 23, N. Y.
LYceum 5-0900

263 Market Street
NEWARK 2, N. J.
Market 3-1968

4102 Archer Ave.
CHICAGO 32, ILL.
FRontier 6-6399

6446 Michigan Ave.
DETROIT 10, MICH.
TASHmoo 5-7560

390 W. Broadway
S. BOSTON 27, MAS.
ANDrew 8-8764

1313 Addison Road
Cor. Superior & 71 St.
CLEVELAND 3, OHIO
UTah 1-0807

683 Hudson Ave.
ROCHESTER 21, N. Y.
BAker 5-5923

346 Third Ave.
PITTSBURGH 22, PA
GRant 1-3712

Greit atgabinkite savo siuntinius PAS mus, ir mes greit ISSIŪSIME juos!

“American Artist” apie Povilą Puziną

“Nepaprastai nagingas ir gerai paruoštas tapytojas”

Plačiausiai skaitomas mėnesinis žurnalas “American Artist” gegužės numery išspausdino savo redakcijos nario (advisory editor) Frederic Whitaker straipsnį apie mūsų dailininką Povilą Puziną, jo kūrybą, darbo techniką ir pažūrą į meną (“Paul Puzinas, a Painter of the Broad Stroke”).

Ilgokas rašinys pailiustruotas dailininko 12-kos darbų nuotraukomis, iš kurių viena yra spalvuota, kita — dailininko fotografija iš jo studijos. Čia paduodame kiek suglaustą rašinio vertimą.

Kaip man atrodo, svarbiausias “American Artist” uždavinys yra skatinti Amerikos meno plėtotę, paduodant sėkmingus techninius metodus, pasižymėjusius vaizduote ir atkūrimo energija. Taigi, gyvenimiški pasakojimai, kaip tokie, gali būti nadingai vartojami, jei jie prisideda prie mūsų tikslų paskatos.

Povilo Puzino atvejas yra išimtinis, nes jo asmeninė istorija yra tankiai susipynusi su pamoka, kurią iškelia jo praeitis. Šis dailininkas yra nepaprastai nagingas ir gerai paruoštas tapytojas. Jo spalvos yra paprastai niūrios, jo paveikslai pasižymi žavinga daugybe darna, kurią galima sulygtinti su laisva, tekančia technika akvarėlėse.

Piešinys yra nuostabus, spalvų derinys be priekaištų; jo kompozicijos dvelkia “ramybe”, kas ir yra idealas kiekvieno gero meno paveikslui suplanavimo. Prie to dar tenka pridėti jo vaizduotės lakumą parenkant temas ir jo perdavimo būdą, kuris atskleidžia jo vidinį pasaulį.

Dvejopas kūrybos tikslas

Mr. Whitaker paduoda ir nemaža dalininko biografinių žinių. Paski pereina prie jo kūrybos analizavimo. Jis aiškina:

Puzino priėjimas prie tapybos yra dvejopas. Vienu atveju jis dirba vien tik savęs patenkėjimui. Mes šiuose puslapiuose perteikėme keletą tokių rezultatų. Jis pasirodo su tais paveikslais varžybinėse parodose, bet atsisako juos paroduoti. Antrasis metodas yra skirtas tokiems darbams,

paprastai portretams, kurie turi patenkinti pirkėją. Būdamas nepaprastai praktišku, jis juos trumpai vadina “komerciniais”. 1956 m. Puzinai grįžo (iš Hollywoodo) į New Yorką, kur jis pakankamai uždirba iš dėstymo ir portretų ir yra taip susitvarkęs, kad liktų užtenkamai laiko savo nepriklausomam darbui.

Man perdėjus Puzino darbų komercinę pusę, tenka pasakyti, kad nuostabiai daug jo portretų klientų reikalauja rimto meniško darbo, ne patikaujančio charakterio, ir su labai gerais rezultatais.

Jo kultūrfilosofija

Žinant Puzino antikomunistinę praeitį, lengva suprasti jo galutines ir tvirtas pažiūras. Jis sako: “Aš tvirtai laikausi tautiškumo, kaip mense, taip ir kitose srityse. Amerikos piliečiu esu nuo 1953 metų. Tuo aš didžiuojuosi, ir aš save laikau geru amerikiečiu. Deja, dažnai aš krentuosi, matydamas, kaip mūsų kraštas apsilaidžia su svetimais savanauzdžiais. Visos tautos viena nuo kitos skiriasi. Kiekviena turi savo kultūrą ir veikimo būdą, ir kiekviena turėtų tomis savybėmis didžiuotis, jas vystyti ir išryškinti savo paveldėtas savybes, užuot pasidavusi internacionalistų propagandai, kuri mus visus nustumtų į tą patį lygį. Kartu sudėjus, tautos sudaro gražią, spalvingą mozaiką, harmonišką pažiūrėti, nors kiekviena dalis turi savy individualinį atpažinimą. To ir laikykimės! Ar toji mozaika būtų išpūdingesnė, jei visi jos akmenukai būtų tokie pat?”

“Amerikos idealai”, pasakojo Puzinas, “skiriasi beveik nuo visų tautų. Jos ekonomija ir jos didybė remiasi milžiniška medžiagine gamyba. Tai didelė prekybos tauta. Tai pagirtina. Jungtinės Valstybės užvedė naują Renesansą. Prisdėkime prie jo. Parodykim tai savo mene, vengdami nūdienių internacionalistų “kūrybinių” menininkų nihilistinės propagandos, kurie save laiko pažangiais, bet tikrenybėje yra blogiausios rūšies reacionieriai. Jie nori sunaikinti akademinę sistemą, nors jos vieton neturi nieko pasiūlyti. Jų menas savo esmėje yra ne-

gatyvus, paremtas sukybėmis, kurias tyčia sugalvoja, kad viską sumaišytų ir sudergtų. Jie yra persiėmę, kaip aš vadinu, “minusinėmis” idėjomis. Jie turi dirbti krūvomis, nes jiems reikalinga minibus parama.

“Aš nematau jokios naudos iš negatyvių idėjų. Aš esu didelis gerbėjas pliuso ženklo. Menas privalo tautas kultūrinti, užuot jas niokojes. Neturėdami jokio pozityvaus polio energijai patraukti, tie negatyvieji propagandistai nežino, kas jie yra ir kokio tikslo siekti. Liguistinės idėjos, kurias jie skleidžia, atėjo iš senosios ir pavargusios Europos. Amerikai nėra jokio pagrindo pasiduoti sąmyšiui. Žmogus ar tauta, kurie galvoja už save, gali išsilaikyti vieni — o kiti ims apie juos burtis. Joks menas nebus sėkmingas, jei nebus žmonėms priimtinas.”

Darbo metodas ir technika

Kokio svarbumo ir bebūtų komponuojamos figūros, prie kurių jis dirbtų, Puzinas retai naudojami modeliais, išskyrus pirminiams škiečams. Taip gerai jis yra susigynęs su anatomija, pašyba, spalvomis ir daugybe potepių, kad jis gali tapyti aktą ar aprengtą figūrą bet kokioj padėty su fotografiniu tikslumu — jei reikalinga — pasigaunant tikrai savo vaizduote. Vienoj iš jo didelių drobių aš pastebėjau daug detalių ir niuansų, kurių labai

maža dalis dailininkų sugebėtų pagauti nesinaudodami modeliu.

Nutaręs sukurti tam tikra tema kompoziciją, Puzinas pradeda darbą nuo vieno ar daugiau škiečių, kokių dviejų inčų iš trijų, padarytų storu paprastu pieštuku. Jie rodo tik didžiąją masę ir bendrą figūrų išdėstymą. Jei pagrindinį motyvą sudaro tik viena figūra, jis gali paimti gyvą modelį ir paruošti linijinį piešinį tapybai. Šis škiecas, kokių 18-20 inčų aukščio, padaromas teptuku viena spalva ir pavaižduoja kiek daugiau figūros judesį. Jo išpildymas kartais trunka tik keletą minučių.

Šitie škiečiai ir sudaro paruošiamąjį darbą. Tada Puzinas griebiasi paveikslu užbaigimo darbo. Vien tik teptuką naudodamas, jis greitai apmeta tapybinius “pliemus”. Pirmasis dažų sluoksniš uždedamas peršviečiamai, akvarelinė technika. Kai išdžiūna, užtepamas storas dažų sluoksniš, maišytas su baltu, ir tuo paveikslu toninė kompozicija yra išryškinta.

Panašiai, kaip skulptorius darbuojasi su savo plastine medžiaga, Puzinas modeliuoja savo figūras, taiso jų formas, trina lauk ir perdažo, kol masės pagaliau visiškai atsako į jo reikalavimus. Po to jis pereina prie jų dailinimo, įveddamas reikalingas detales. Prie kompozicijos teisingas (Tęsinys 7-me psl.)

LABAI SVARBUS PRANEŠIMAS

Lietuvių Prekybos Bendrovės Londone vadovybei malonu pranešti, kad ji yra susitarusi su vienu didžiųjų Anglijos audimo fabriku pagaminti Lietuvių Prekybos Bendrovei 75.000 jardų EKSPORTINES RŪŠIES VILNONES MEDŽIAGOS.

Remdamiesi ilgu savo patyrimu ir žinodami, kas mėgstama Lietuvoje, toms medžiagoms esame parinkę specialų raštą — dvigubus ypač švelnius ruoželius. Taip pat ir naujas spalvas esame parinkę ypač patrauklias: melsvą, tamsiai rudą ir tamsiai pilkšvą.

Visos tos medžiagos turi įrašą “Made in England”.

Nepaisydama tai, kad tos medžiagos yra žymiai aukštesnės rūšies ir daug brangesnės, Lietuvių Prekybos Bendrovė nusprendė siūlyti jas visiems lietuviams standartiniams siuntiniams sudarinėti nepakelto kainomis.

Kadangi dar yra daug tokių lietuvių, kurie nori užsisakyti mūsų “Specialų standartinį siuntinį”, kurį sudaro 23 jardai medžiagos, Lietuvių Prekybos Bendrovė nusprendė skirti tam reikalui 23.000 jardų medžiagos, iš kurios bus galima sudaryti 1.000 “Specialių standartinių siuntinių”. Tokį siuntinį sudarys 23 jardai NAUJŲ EKSPORTINES RŪŠIES VILNONIŲ MEDŽIAGŲ DVGUBAIS RUOŽELIAIS 7 vyriškiems ar moteriškiems kostiumams tikrai už

\$79.00

įskaitant į tą sumą visus mokesčius. Užsakytojas gali pasirinkti tokias spalvas, kokios jam patinka.

Mūsų “Specialų standartinį siuntinį” gali užsisakyti kiekvienas, vis tiek, ar jis yra mūsų klientas, ar kitos firmos.

Parikalavusiems mes nemokamai siunčiame tų naujų medžiagų pavyzdžius, standartinių siuntinių kainoraštį ir savo NAUJĄ BENDRINĮ KATALOGĄ.

Norėdami duoti progos pasinaudoti tuo siuntiniu ir tiems, kurie tuoju pat negali užsisakyti, gavę bent \$1.00 užstato, galėsime 3 mėnesius laukti paties užsakymo.

Mes patikriname, kad: SIŪSIME TIK TĄ MEDŽIAGĄ, KURIAS REMDAMASIS PAVYZDŽIAIS BUS PASIRINKES UZSAKYTOJAS.

Mes būsime dėkingi, jei nuolatiniai mūsų klientai, prašydami NAUJŲ MEDŽIAGŲ pavyzdžių, laiškuose pažymės, kad jie jau yra nuolatiniai mūsų klientai.

Mums taip pat malonu painformuoti visus siuvamųjų mašinų siuntimu besidominčius savo klientus, kad mes siunčiame rankines ir kojoms minamasias “Singer” siuvamasias mašinas, kurių multas yra čia apmokamas.

Mums vis dar būtų pageidaujami atstovai J. A. V. ir Kanadoje. Prašom rašyti:

LITHUANIAN TRADING COMPANY

1A, Hunt Street, London, W. 11,
Great Britain

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Daug tūkstančių klientų lietuvių — tai geriausia mums rekomendacija.

Paimam siuntinius iš namų

Nemokamai vieta automobiliams

GREICIAUSIAS PRISTATYMAS!

Apžiūrėkite mūsų puikių prekių rinkinį labai žemomis kainomis.

CENTRAL PARCEL SERVICE, INC.

220 SOUTH STATE STREET Phone: WAbash 2-9354

PENKTOJI LEDŲ GADYNĖ GRĮŽTA

Mūsų industrinė civilizacija tą katastrofą sparčiai pagreitina

C. C. Troebst apie artėjančią penktąją ledų gadynę maždaug štai ką rašo:

Neseniai iš Grenlandijos į Wilmette, Ill., buvo atvežtas ledo luitas su jame per 800 metų išbuvusia išalusia oro pūslele. Dabar mokslininkai nori ištirti (ir, atrodo, jau ištyrė), koks buvo oro grynumas prieš 800 metų, tai yra tuo metu, kai oro "pūslelė" liko lede uždaryta. Sakysite, mokslininkai visokių štukų išsigalvoja? Deja, čia visai ne štukos, o pastangos išskaityti, kaip toli esame nuo katastrofos, kurią mes patys, — žmonės — sau užsitraukiame...

Nauja, penktoji, ledų gadyne žmonijai, tikriau šiauriniam žemės kamuolio pusrutuliu.

Vėliausiai po 100 metų šiaurės Arktikos ledynai (gletčeriai), kurie šiandien taip sparčiai tirpsta, vėl pradės sušalti!

Pradžioje tatau vyks nepastebimai. Metras po metro, žingsnis po žingsnio dešimtmečiais. Bet mūsų žiemos pradės būti viena už kitą šaltesnės ir ilgesnės. Kasmet per žiemą vis daugiau sniego snigs, ir sąskaitos už anglį ir dujas (gesą) kasmet didės. Tyrinėtojai pradės parnešti iš kalnų žinias, kad ledynai nebetirpsta, o šala, nebemažėja, o didėja. Ne po daug, po keletą metų pradžioje per metus...

Šiandien nebeužšalantieji uostai, į kuriuos laivai kiau rus metus įplaukia, pradės užšalti. Pradžioje pralaužiami ledlaužiai, o po kokio šimtmečio visai nebeįmanomi palai kyti atvirais. Lediniams šiaurės vėjams pliekiant Europą ir šiaurės Ameriką, lietams daugėjant pietuose, Saharos dykuma vis labiau darysis drėgnas vidutinės temperatūros kraštas, ir buvusi smėlio dykuma pavirs žaliuojantis kontinentas, kur real estale spekuliantai darys milijonus pelnus, pardavinėdami sklypus.

Netruks du — trys tūkstančiai metų, kai visą šiaurinį žemės pusrutulį vėl apdengs kelių kilometrų storumo ledynų klodas... Tai nebe fantazija, bet logiška išvada to, kas dabar vyksta.

*Kas kaltas?
Mūsų oro atšalimas*

Liūdniausia, kad dėl to beviltingo netolimos ateities vaizdo kalta yra pati žmonių veislė, tikriau mūsų 20 amžiaus civilizacija, kurią daug kas dar tebesididžiuoja... Vadinasi, mūsų gerieji laikai skubina mūsų vaikų vaikams labai blogus laikus.

"Niekas pasaulyje negalės naujosios ledų gadyinės sutrukdyti, nes ledų gadyinės kartojasi amžinai gamtos įstatymais iš epochos į epochą", sako Amerikos ledynų tyrinėto-

jai. "Bet tą gresiantį pražūties pavojų mes patys žymia dalimi padedame pagreitinti..."

Nebematyti, kad mūsų klimatas dar ilgai taip "gerėtų", kaip šiandien. Apie 2060 metus ledynai, lyg kokios vėžio votys, bus jau apsidūsios daugelį šiaurės pusrutulio vietų. Pirmą kartą žmonijos istorijoje patys žmonės bus didžiosios katastrofos liūdininkai ir visomis mokslinėmis priemonėmis galės sekti ir stebėti jos progresą.

Geologai jau šiandien dėl vieno dalyko susitaria, būtent, kad kelių šimtmečių bėgyje reikia skaitytis su nauja ledų gadyne. Tai yra neapsakomai daug kartų greičiau, negu normaliai buvo galima laukti. Tokio pagreitinimo vienintelė priežastis yra fabrikuojami dujos, dulkės, suodžiai, pelėnai, mūsų automobilių išdegalai, — tie orą sutirština klodai, kurie lyg purvini debesys nukloja miestus ir išlitas provincijas Europoje ir Amerikoje. Kokią chemišką junginių dangą civilizacija augina žemės atmosferoje, užteks pavyzdžio, kad viename New Yorke į orą pakyla po 50 tonų suodžių kiekvieną mėnesį. Chicago tuo atžvilgiu New Yorkui irgi nepasiduoda.

Tos dulkių, suodžių ir gazų (dujų) ir t. p. dalelytės sudaro orę dirbtiną izoliacijos sluogsnį mažų mažiausiai viršum viso šiaurinio pusrutulio. Tas cheminių dalelyčių dangtis, lyg ir stiklo stogas šiltadaržyje, šilumą, saulės spindulius per save praleidžia, bet nebepraleidžia jiems atgal "išgaruoti". Tokiu būdu apačioje to dujų ir dulkių klodo susidaro savotiškas šiltadaržis, kur viskas tirpsta, šila ir garuoja...

*Jūrų garavimas
tikroji ledynų priežastis*

Žmogus per trumpą savo "laimėjimų" laikotarpį spėjo sugriauti tūkstančius metų trukusį gamtos pusiausvyros laikotarpį. Vos tik per vieną šimtmetį (tik maždaug trunka mūsų industrinė civilizacija) mūsų kultūringoji žemės kamuolio dalis — šiaurinis pusrutulis, tiek spėjo oro atmosferą užteršti, jog per 50 metų metinė temperatūra pradeda pakilti po pusę laipsnio Celsijaus kasmet.

Tai atrodo nedaug. Bet užtenka to fakto, jog *temperatūrai pakilus vos 4 laipsniais Celsijaus, visos šiaurės Ledų okeaną dengtas ledas pradės sutirpti. Jau šiandien ledas aplinkui šiaurės Ašigali yra 40 laipsnių plonesnis, negu buvo prieš 15 metų!*

Bet štai kur šuo pakastas, kur visas pavojus glūdi!

Ledams tirpstant, potvyniai nuolat didės ir užteks to, kad tik šiaurinio kontinento ledai ir ledynai sutirptų. Tada pa-

saulio jūrų vanduo pakiltų nuo 50 iki 70 metrų... "To pilnai pakaktų, kad galėtų daugumą pajūrio miestų paskandinti".

*Po potvynių
prasideda ledėjimas*

Ledų gadyne betrapiškai seks po potvynių gadyinės, tai yra nieko netrūkus po to, kai sutirps šiaurinio Arktikos okeano ledas. Ledinuota jūra tarp Grenlandijos ir Norvegijos, kurią skiedžia šiltos Atlanto vandenyno srovės, visą laiką eis šiltyn, kol visas ledas sutirps. Dabar atšilęs Atlanto vanduo vėsioje Arktikos zonoje, juo smarkiau pradės garuoti ir lietaus bei sniego pavidaļu (žinoma, daugiausia sniegu) lyti ir snigti ant tų šiaurės uolų ir salų, kur anksčiau buvo mylių storumo ledų klodai. Jų vietoje palengva, bet pastoviai ir nesulaikomai pradės augti nauji ledų klodai. O tai lengva suprasti, kadangi dėl didelių šaltų lietu ir sniego, krituliai nebespės per vasarą sutirpti, ir kasmet nauji nespejusio sutirpti sniego ir ledo klodai pradės užaugti. Šiaurėje didėją ledų kalnai pradės vis tolyn plisti į pietus.

*Ką gali žmonės
padaryti savo ateičiai?*

Kas dabar pradeda vykti, yra pradžia nesustabdomo ciklaus, kurs vyksta jau nuo praėjusio ledų gadyinės pabaigos, — yra lėtas pasiruošimas naujai ledų gadynei, tik tas skirtumas, kad šį kartą tos naujosios ledų gadyinės artėjimą nepaprastai paspartinome mes patys. Ir tai aiškiai parodė Grenlandijos ledo uždarytoji oro pūslelė. Prieš 800 metų oras tebebuvo tyras.

Ar mūsų civilizacijos paveldėtojai rankas sudėję pasitiks ledų gadynę? Atrodo, kad jokiū būdu *ne!* Net mūsų gadyinės planuotojai pradeda galvoti, kaip gresiantį ledų grįžimą sustabdyti ar bent sulėtinti.

Vienas planas yra tas, kad ore kabančiais satefiais nukreipti į augančius ledynus koncentruotus saulės spindulius ir ledynus greit sutirpdyti.

Antras planas yra didesnis ir praktiškesnis, tai atomo energijos pagalba Arktikos okeaną visiškai užšaldyti ir laikyti užšalusį, kad negalėtų garuoti ir sukelti lietaus bei sniego.

Trečias — tai skersai Atlanto nuo Grenlandijos iki Norvegijos išpilti pylimą ir atskirti šilto vandens iš Atlanto nešimą į Arktikos vandenyną. Reikia "tik" 107 metrų aukščio pylimo, kuris po 3.000 metų galės būti baigtas. Ir tuomet dar nėra tikra, kad žmogus nugalėtų gamtą ir nukreiptų penktosios ledų gadyinės atėjimą.

"NAUJIENOSE" gali rašyti kiekvienas ir apie viską.

7 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, JULY 13, 1959

(1 puslapis iš 6-to pusl.)

dažų derinys yra jo pirmas rūpestis, susijęs su forma ir spalva.

Atsižvelgdamas į paveikslo temą, jis pasirenka vieną iš dviejų įprastinių tapyimo metodų. Vienas yra gryna teptuko technika, o kitas yra atliekamas svarbiausia špachteliu. Jo baigiminiai paveikslai yra visi daryti studijoje. Gamtovaizdžiams pakanka jo atminties. Laikydamas šių savo metodų, jis jaučia, jog jis atsiekia geresnio suprojektavimo ir didesnių atkūrimo vaisių. Puzinas yra darbštus, ugingas darbininkas, bet penktą, šešetą valandų tapybos yra viskas, ką jis gali per dieną išgauti, nors ir yra tvirto sudėjimo vyras. Kad ir greitai, tiesioginiai tapydamas, jo komponavimo įpročiai reikalauja dirbant daugybės pataisų, dėlto darbas baigiamas palyginti lėtai.

Puzinas, kaip mokytojas

Kaip mokytojas, Puzinas kreipia didelį dėmesį studentams, kurie nori būti ateities dailininkais. Jų pačiu naudai jis jiems kalba: "Savaime suprantama, kad aš tvirtai laikausi pagrindinio akademinio požiūrio į tapybą — išmokyti esminius spalvų, formos, anatomijos, pašybos ir projektavimo. Niekas nestato namo ant smėlio ir niekas tenemėgina tapyti rimtą paveikslą be rimto techninio pagrindo. Išmokus savo meno kalbą, dailininkas gali laisvai eksperimentuoti ir išsireikšti kaip jam patinka. Yra daug bejėgių, kurie nežino pagrindinės tiesos. Per daug studentų nori recepto, kuriuo būtų galima padaryti gerus paveikslus be didelių pastangų. Tokių formulių iš viso nėra. Tik rezultatai sudaro vertę. Ir nesvarbu, kokiomis priemonėmis jie yra sukurti, svarbu, kad jie būtų meniškai sąžiningi".

Stasys Vainoras

BUDRIKO BALDŲ PREKYBA

3241 So. Halsted Street

PREKIŲ ATSARGŲ

UŽ \$300.000.

Išpardavimas
pusė kainos.

3 gabalų miegamojo setas \$88; 2-ju gabalų gyven. kambario setas \$68; 7 gabalų valg. kambario setas \$118; 5 gabalų virtuvinis setas \$28; 3 gab. svečių kambario dalinis setas \$118. Mes turime ir kitokių setų svečių kambariams, dalinių setų, miegamiesiems setų, valgomiesiems setų ligi \$500. Atskiros kėdės po \$19; Hollywood lovos \$38; 9x12 linoleumai \$4; 9x12 kilimai \$28; elektrinės šiuvos mašinos \$38; Hi-Fi fonografai \$28; 17 col. portatyvinės TV \$88; 21 col. TV \$88. Lengvi išmokėjimai.

Atdara kasdien iki 6:00 val. vak., pirmadieniais ir ketvirtadieniais iki 9:00 val. vak., penktadieniais ir šeštadieniais uždaryta.

Televizijai pataisyti skambinkite CALUMET 5-7237

Budriko programa iš radijos stoties WHFC, 1450 kil. kas sekmadienį nuo 2:15 val. popiet, tęsiasi 45 minutes. Pasiklausykite!

"SENOVĖS LIETUVIŲ PIRIGŲ" autorius Jonas K. Karys prašo besiteiraujantiems pranešti, kad jau renkamo spaustuvėje šio veikalio tiražas bus derinamas su iš anksto užsisakiusių asmenų sąrašu. Vadinas, knygą užtikrintai gaus tik tie dar tebeskaitantieji lietuviškai, kurie ją užsisakė, ar iki rugpjūčio 30 d. užsisakys. Tatai liečia ir knygų platintojus — pardavė-

jus; jų pelnui bus duodama kas penktas egzempliorius. "Laisvai knygų rinkai" spausdinti jau rizikinga; tebus atspausdinta (autorius lėšomis) tik "geležinis fondas" egzempliorių būsimai nepriklausomai Tėvynei.

Sprendžiant iš ateinančių užsakymų, tiražas apsiribos vos keliais šimtais egz., todėl šios gausiai iliustruotos kny-

gos kaina iškilo iki 10 dol. Visų iki rugpjūčio 30 d. užsisakiusių knygų vardai bus

paskelbti pačioje knygoje. J. K. Kario adresas: 408 Park Ave., Bridgeport 4, Conn.

AUTOMOBILIŲ TAISYMAS IR SINCLAIR GAZOLINAS

LYGINIMAS, DAŽYMAS, TAISOMI IR REGULIUOJAMI (TUNE-UP) MOTORAI, STABDZIAI: KEIČIAMOS DALYS IR T. T.
Darbas atliekamas patyrusių mechanikų. Dirbtuvė atidaryta nuo 8 val. ryto iki 6 val. vak. Šeštad. iki 12 val. diena, sekmad. uždaryta.

1934 W. 59th Street Tel.: GROVEHILL 6-9136
M. ČESAS

Sekmadienį, rugpjūčio 9 dieną, 1959
BUČO SODE

BUS RUDENINIS
**NAUJIENŲ
Piknikas**

Visi iš anksto yra kviečiami tą dieną atvykti į pikniką, pasidžiaugti gamta, pasiklausyti lietuviškų dainų, kalbų ir pasižmonėti.